

כיתתה מסוג אחר

עשרות תלמידים מחולון ובת ים פתחו השבוע את שנת הלימודים בבית חולים 'וולפסון' שבו הם מאושפזים • חלקם חולים וצפויים להישאר זמן רב, אחרים נפצעו במהלך חופשת הקיץ ויחזרו בקרוב לבית הספר • "אני מתגעגעת לחברות שלי, למרות שהכיתה פה נחמדה וזה כיף שאין שיעורי בית, עדיף להיות בבית", אומרת שני • השנה הייתה עלייה גדולה במספר הילדים שנפצעו, חלקם מאופניים חשמליים וטביעה • "ביולי-אוגוסט האחרונים קיבלנו פי שניים פניות מהרגיל, הרבה יותר מהקיץ שעבר", אומר מנהל מחלקת הילדים, פרופ' אילן דלאל

✘ איילת רוטה-גבאי ✘ צילום: קובי קואנקס

את הקנבים בגינה, זרק את הברדל לרצפה והילדה כמעט מתה. בסופו של דבר הצלחנו לאזן אותה".

במקרה חריג נוסף הייתה מעורבת בת שני תיים שלקחה ברדל סיגריה ממאפרה בביתה. "היא אכלה אותו והגיעה לבית החולים במצב של הרעלת מריחואנה. גם כאן הצלחנו להחזיר אותה למצב בריאותי תקין".

הזיהומים הם גורם הסיכון הרביעי בקיץ. "יש תמיד עלייה בזיהומי עור ומעיים. הסיבות העיקריות הן מזון שמתקלקל מהר ובריכות ציבוריות".

למרות הכלור? "כמות הכלור ששמים בבריכות לא יכולה לחסל את כל הזיהומים הקיימים, ואם ישימו יותר כלור או אף אחד לא יוכל להיכנס למים. מספיק טיטול דולף של תינוק אחד כדי לזהם בריכה שלמה", אומר פרופ' דלאל.

"גורם סיכון נוסף שעלה בחופשת הקיץ הוא בליעת גופים זרים", מוסיפה אירנה לאין, שמסבירה כי ילדים רבים מבלים זמן ממושך בבית הסבים והסתוות במהלך החופשה. "רוב הסבים לא מורגלים ביצירת סביבה בטוחה לילדים, והרבה פעמים משיארים בהיסח דעת תרופות גלויות או מטבעות. הקיץ קיבלנו הרבה ילדים שבלעו או הכניסו לאף/אוזן חפצים זרים".

השנה הגיעה לבית החולים גם בת 12 שהוכשה על ידי נחש במהלך טיול ערב במ"קווה ישראל. "לפי סימני הילדים זה כנראה היה צפע. היא הייתה בסכנת חיים ממשית, אבל יצאה מזה", מסכמת לאין.

ראל, ב־17:00 היו בחוף הים בבת ים וב־20:00 בערב האמא נפטרה, מיד לאחר שטבעה. הילדה הגיעה אלינו במצב אנוש, נאבקנו יומיים על חייה ולצערי גם היא נפטרה".

דלאל מציין שחלק גדול מתאונות הטביעה אירעו השנה בבריכות פרטיות. "אין שום פיקוח על בריכות פרטיות. כל אחד יכול, בעלות מינימלית, לשים בריכה בחצר שלו, לכן הייתה עלייה מאוד גדולה בטביעות שם הקיץ. היו לנו ילדים קטנים שנפלו לבריכה או שהו בלי השגחה וטבעו. יש מקרים שאפ' שר להציל אם מגיעים בזמן ועושים החיאה, לרוב זה מאוחר מדי".

תינוקת עם קנביס

הסמים והאלכוהול הם גורם הסיכון השלישי לפגיעה בילדים. "בכל קיץ מספר המקרים עולה, ילדים בני 12-13 שותים ומאבדים הכרה, או לוקחים סמים ומגיעים למצב קשה מאוד. יש גם נזקים עקיפים שבהם ילדים גורמים לעצמם או לאחרים נזק תחת השפעת סמים או אלכוהול. קטטות, נפילה ממקומות גבוהים וכדומה".

גם תינוקות ופעוטה כבת שנתיים הגיעו הקיץ לבית החולים בעקבות שימוש בסמים. "במקרה אחד הגיעה תינוקת שהייתה עם אמה בגינה ואכלה עשב מהרצפה. בין העשבים היה כנראה ברדל סיגריה. האמא ראתה מה קרה, לקחה אותה הביתה ושטפה את הפה, אבל אחרי זמן קצר הילדה העלתה חום, הקיאה, נהייתה אפאטית. בבריקת שתן התגלו סימני קנביס. כנראה שמישהו עישן

באופניים", מספר פרופ' אילן דלאל, מנהל המחלקה. במקום השני היו טביעות, אחריהן סמים ואלכוהול, וזיהומים מבריכות ציבוריות ומזון מקולקל.

"בקיץ האחרון ראינו עלייה דרמטית בהפגעות ילדים", אומר פרופ' דלאל. "במשך השנה אנחנו רואים בין 7,000 ל-8,000 פניות, בממוצע כמה מאות בחודש. ביולי-אוגוסט האחרונים קיבלנו פי שניים פניות מהרגיל, הרבה יותר מהקיץ שעבר".

דלאל מכתיר את הקיץ הנוכחי כשיאן בתאונות האופניים. "ילדים בני 12-14 רכבו על אופניים חשמליים לא לפי הכוונה, על כבישים ומדרכות, בלי קסדות, בלי נהלי בטיחות בסיסיים, ונפצעו בצורה קשה מאוד. היו מקרים שילדים פצעו הולכי רגל, וגם שם הפגיעות קשות מאוד. בין אם זה שברים בגפיים, חתכים עמוקים, חבלות פנימיות, ילד עם שבר בגולגולת וילדים עם פגיעות ראש. צריך לזכור שלא כל המקרים מגיעים לאשפוז, רבים נעצרים ברמת חדר המיון ושם הייתה הצפה".

עלייה דרמטית נוספת הייתה במקרי הטיביעה. "על כל מקרה טביעה למוות היה אחד שניצל בנס", מסביר דלאל. "היה ילד בן 15 שחגג יום הולדת בים וכמעט איבד את חייו. הוא הגיע אלינו אחרי החיאה, במצב קשה מאוד, והיה לו מזל גדול שהוא לא נפטר ביום הולדתו. הייתה ילדה נוספת בת עשר שניצלה ברגע האחרון. "היו גם מקרים מאוד עצובים, כמו התיירות מאוקראינה, אם ובת, שבצהריים נחתו בישי

השבוע נפתחה שנת הלימודים, אבל לא כל התלמידים חזרו לבתי הספר. עשרות ילדים המאושפזים בבית חולים 'וולפסון' החלו את השנה בכיתה שפועלת במחלקת הילדים. המסדרון לכיתה שפועלת קושט השבוע על ידי המורים בשלטי 'שנת לימודים פורייה', ובין הילדים שהשתתפו בסדרגת האומנות 'התיידדות עם המזרק', ניצבו בדרמה עמודי אינפוזיה.

במחלקת הילדים ב'וולפסון' הייתה תפורה של 80 אחוז בקיץ האחרון, למרות הצפי לחודשים שקטים יחסית. "בקיץ יש מעט מחלות ויראליות כי הילדים לא יושבים בכיתה ומדביקים אחד את השני", מסבירה האחיות הראשית במחלקה אירנה לאין. בקיץ 2016 נשברו שיאי פגיעות הילדים, כולל עלייה דרמטית של 50 אחוז בתאונות של אופניים חשמליים. "ראינו פגיעות קשות של ילדים, כולל פגיעות גפיים ושבר בגולגולת כתוצאה משימוש לא זהיר

פרופ' דלאל

אירנה לאין

▲
המורה לאה טאוסיק עם שניים מהתלמידים. "שמחה לראות אותם חוזרים הביתה"

חנו פונים לבית הספר ולמחנכת שלו, ובונים תוכנית לימוד אישית לפי ספרי הלימוד. "אם ילד לא מסוגל רגשית או פיזית ללמוד לא מחייבים אותו כמובן, אבל המטרה היא להשאיר אותו בשגרה, למנוע שעמום או תחושה שהוא מפסיד משהו", הוסיפה טאוסיק. "יש גם תוכנית למידה מרחוק שמפעיל משרד החינוך ופרויקטים מיוחדים כמו סדנת הכנה לניתוח. אנחנו קוראים לזה 'חזרה גנרלית', שבה הילד מתאמן על הניתוח. יש אורות כמו בחדר ניתוח, סרינים בצבע ירוק, והוא מבצע ניתוח על בובה.

"ילדים גדולים לומדים על המחלה שלהם בעזרת עבודת חקר באינטרנט וזו למידה מסוג אחר. ילדים שמרותקים למיטה מקבי לים שיעורים אישיים בחדרים".

חברים למחש

טאוסיק אומרת שההתמודדות של התלמידי דים אינה קלה. "צריך להקשיב לשיחות שלהם כדי להבין את חייהם. בני ארבע וחמש משווים את מי דקרו היום יותר עם מחטים, למי הכי ניסו בלון ומי נמצא יותר זמן עם אינפוזיה או עבר יותר ניתוחים. אלו שיחות של מבוגרים קטנים שחשובות מאוד למצבם הנפשי.

"בכיתה יש להם סביבה לימודית וגם חברים לצרה", אומרת טאוסיק. "ערך כה נתקלתי במקרה אחד של תלמיד שנפטר, ילד שעבר ניתוח לב מסוכן. זה לא פשוט אבל זו המציאות שלנו. אני מורה שתמיד שמחה לראות את התלמידים שלה חוזרים הביתה".

הכיתה. מחכה לתלמידים

בכיתה הלימוד פוזרים משחקים, חוברות עבודה וספרים לכל גיל ושפה. "יש דפים בערבית, רוסית, אנגלית, אמהרית, רומנית ועברית. קהל היעד גדול מאוד כי מגיעים אלינו דוברי ערבית מיפו, ילדי פרויקט הצל לבו של ילד' מכל העולם, ילדים של מהגרי עבודה, עולים. כאן הילדים פוגשים את כל סוגי האוכלוסייה".

איך נראית תוכנית הלימוד?

"המרכז פתוח כל היום כי הילדים לא הולכים הביתה, אבל יש מערכת שעות מסודרת. אנחנו עובדים בעיקר בסדנאות ובשיעורים אישיים. יש שיעורי אומנות, מוזיקה, מחשבים וגם שיעורים כלליים בחשבון, אנגלית, לשון. כשילד מאושפז מעל עשרה ימים אני

הכנה לניתוח

בבית החולים התכוננו השבוע לחזרת התלמידים לבתי הספר. "מהשבוע הראשון ללימודים אנחנו רואים עלייה בזיהומים הוויראליים, שנובעים מכיתות צפופות וסגורות", אומר דלאל. "זו גם העונה שבה מחריפים מקרי האסטמה, ואנחנו ממליצים להתחיל בפעולות מניעה".

דלאל מלווה אותנו למרכז החינוכי של המחלקה, שם מחכה לאה טאוסיק, מורה במרכז המהווה שלוחה לבית ספר 'עוז' בחולון. בכיתה יושבים שני ולירון שמואשפוזים בבית החולים. "אני מקווה לחזור הביתה כבר בשבוע הבא, אני מתגעגע לחברות שלי ולמרות שהכיתה פה נחמדה וזה כיף שאין שיעורי בית, עדיף להיות בבית", אומרת שני. לירון דווקא לא מתגעגע לבית הספר, "אבל אני כבר רוצה לחזור הביתה. נמאס לי מכל בדיקות הדם האלה", הוא אומר ומצביע על חיבור האינפוזיה בזרועו.

"זה לא מקום רגיל לעבוד בו", אומרת טאוסיק, שעבדה שנים רבות בבתי ספר רגילים. "זה בית ספר שבו אתה נפרד מהתלמידים בצהריים, לא יודע מי יישאר מאחורי ומי יגיע במקומו. התחלופה גדולה מאוד וגם הגילאים, משלוש עד 18. הקשיים של התלמידים גדולים, בין אם זה כאבים פיזיים או רגשיים. יש ילדים שמגיעים אלינו עם כוויות ופציעות קשות. יש גם מקרים שכלפי חוץ הילד נראה רגיל אבל הפגיעות הפנימיות משמעותיות. צריך להיות מסוגל להכיל, לתת להם לדבר על האשפוז, לתת חיבוק".

טאוסיק: "הקשיים של התלמידים גדולים, בין אם זה כאבים פיזיים או רגשיים. ילדים מגיעים אלינו עם כוויות ופציעות קשות. צריך להיות מסוגל להכיל, לתת חיבוק"